

ASTRA

CIUCULUI

Apare bilunar
Sub conducerea D-lui
Constantin St. Viscol

Redacția și Administrație:
Str. Ștefan cel Mare, Miercurea Ciuc.

Abonamente:
Pentru particulari — — 150 lei anual
Pentru autorități — — 500 „

Un prim cuvânt

Dând la iveală „Astra Ciucului“, din care intenționăm să facem un concursul câtorva oameni de bine, un organ viu de difuzare a culturii românești în Ciuc, și în același timp de apărare a intereselor obștești, ne dăm perfect seama, de greutatea sarcinii ce ne luăm.

Întâiu, fiindcă trebuie să înfruntăm, datorită unor „colegi“ de tristă pomenire, o atmosferă puțin favorabilă, și al doilea fiindcă e fatal, ca o consecință logică a mediului ambiant, a mentalității specifice orașelor mici de provincie, în care patimile mustesc cu furie, și a epocii de dezagregare morală și anchilozare a conștiințelor, să ne izbim de adversități, de obstacole, la fiecare pas.

Nădăjduim însă că, incetul cu incetul, să le înlăturăm pe toate din cale, și să facem din „Astra

Ciucului“ tribuna întregii opinii publice sănătoase din Ciuc.

Și în privința aceasta, un trecut de peste douăzeci de ani de ziaristică, ne e cheazășie.

Idei preconceptuate, prejudecăți, resentimente, nu avem pentru nimeni, indiferent de culoare politică sau sânge, după cum prețuim în aceleași măsură hărnicia țaranului maghiar, ca și dragostea de ogor a plugarului nostru.

Nu putem spune însă același lucru, bine înțeles, și despre fauna bipedă, care trăește din exploatarea naivității sau suferinței colective, sau despre unii pescultori în apă turbure.

Să mai adăogăm ceva, socotim înutil, cititorii noștri putând să ne judece mai bine din coloanele ziarului.

Și, natural, după cum înțelege fiecare.

In jurul unei probleme

Cu prilejul ultimei adunări a despărțământului local al „Astrei“, dl. Dr. Debu revăzând numărul restrâns al membrilor asociației, care s-au folosit de biblioteca acesteia, a apelat la comitetul despărțământului, ca să-și îndrepte străduințele și în direcțiunea răspândirii gustului pentru cetit.

Problema aceasta prezintă, fără îndoială, o deosebită importanță, mai ales pentru noi românii, care trăim în Ardeal, alături de o populație minoritară cu o cultură mult mai veche ca a noastră.

Dar cum crede dl. dr. Debu, că propunerea d-Sale ar putea fi realizată, într-o vreme când totul tinde spre acțiune, spre violență, spre brutalitate. Cum crede D sa că ne vom putea hotări să preferăm o carte, ori cât de bună, ori cât de instructivă și sănătoasă ar fi, senzațiilor pe care ni-i dă înlănțuirea spasmodică a parțenerei, prinsă în convulsunile fox-trotului?...

Cum crede d-sa că am renunța la beția pe care ne-o poate procura un teren de sport, cu exhibițiile sale de trupuri pe trei sferturi goale, în care seva animalității pulsează cu furie, pentru un volum de M. Sadoveanu sau Cezar Petrescu?...

A, dacă d-l Debu ar fi pus în discuție problema această a cărții, acum 30—40 ani?! Atunci când mai trăia binele și frumosul, când nu murise avântul și când mai credeam în frumusețea sufletului și a minții.

Atunci când simțurile nu ne depășeau judecata, când preocupările treceau de cercul vișios al materialismului, atunci când inimile se dăruiau, dar nu se vindeau.

Atunci când nu cunoșteam dancin-gul și cafeneaua și când, în loc de a vâna la colțuri de stradă, aventura frivoală, lăsam să ne cuprindă în cerdacul cu flori, înfiorarea subtilă a nopții de Mai a lui Macedonsky, evocând „Luceafărul“ lui Eminescu sau tecitând „Armonia Serei“ de Beaudelaire.

Atunci când iubirea Margaretei Gautier și a lui Ar. Duval, sau a lui Desgriex, smulgea lacrimi și când mamele nu cunoșteau grija siluetei — fiindcă nu se cunoștea triungiul conjugal — a pokerului și a bridge-ului.

Atunci, evident se putea vorbi de carte.

Astăzi însă e o copilărie.

La ce folosește doar cartea?...
Că îți lărgeste orizontul vederilor,
că îți îmbogățește cunoștințele, că îți cizelează sufletul și spiritul?
Dar ce prețesc toate acestea astăzi, pe lângă un dans lasciv, pe lângă o lovitură de rachetă sau un „swing“ magistral, care îți poate aduce fără nici un efort al minții, tot ce nu-ți poate da inteligența și cultura: și burse scandaloase, și succese sentimentale și celebritate.

Viscol

DI Petre Pașnicu

Din galeria puținilor români intelectuali din Ciuc, se desprinde viu figura fină, aleasă, a dlui P. Pașnicu, președintele cu gradul de consilier de Curte, al tribunalului local, și președinte al despărțământului de aci al bătrânei asociației culturale „Astra“.

Lipsit de ori ce sprijin atât din partea autorităților centrale, cât din partea celor locale, și neavând decât concursul unui mănunchi restrâns de oameni luminați, dintre care nu putem să nu menționăm, în primul rând, pe dna Adelina Pașnicu, dl. P. Pașnicu a reușit să asigure despărțământului o activitate care constituie un punct luminos în viața românilor de aci și ale cărui reverberații pătrund din zi în zi, tot mai puternic, în inima Ciucului, pierdut în adâncimile Carpaților.

Fără să ne gândim de a arăta aci, tot ce a realizat dsa de când călăuzește activitatea despărțământului, facem mai jos o expunere succintă a darei de seamă citită la ultima sa adunare generală, — expunere din care se poate vedea ușor importanța excepțională a operei întreprinsă de „Astra“, pentru ridicarea maselor la o viață nouă, plămădită din lumină și învățături bune, sănătoase.

Urmând programul preconizat la congresul „Astrei“ dela Deva, în 1932, despărțământul și-a rezumat activitatea în direcția sănătății fizice, a ridicării morale, a economiei financiare și a desvoltării culturale a poporului.

În localitate, a comemorat ziua de 1 Decembrie, ziua de 10 Mai, ziua de 8 Iunie (ziua restaurației), împlinirea unei jumătăți de veac dela moartea

lui Ciprian Porumbescu, ziua eroilor căzuți pe câmpul de luptă, etc.

La sate, s'a ținut conferințe cu caracter medical, în aproape 70 comune.

Afara de acestea, s'a ținut în altele o altă serie de conferințe cu subiecte luate din literatura, istorie, etc., iar în com. Ghimeș și Livezi s'au dat serbări, care au constituit adevărate evenimente culturale și artistice, pentru românii de acolo.

Regretând că din lipsă de spațiu, trebuie să ne mărginim la rezumatul acesta extrem de redus, ne rezervăm dreptul de a se ocupa pe larg de activitatea „Astrei“ în numerile viitoare

„Uite popa, nu e popa“

Ni-se spune că, preotul Borcan, noul titular al parohiei ortodoxe din orașul nostru, după ce n'a dat pela capelă de vre-o două luni, ar fi fost văzut în gara locală.

Dacă a trecut numai întâmplător prin oraș, sau a venit să se stabilească definitiv aci, după cum are datarea, nu știm.

Cert e că jocul de-a „uite popa, nu e popa“ care se practică de vre-o doi ani pe spinarea românilor de aci, trebuie să înceteze, fiindcă nemulțumirile ce se manifestă în cercul lor, din cauza acestei stări de lucruri, nu pot fi decât păgubitoare pentru biserica noastră de stat.

Și lucru acesta ar trebui să-l pricape și slujitorii ei.

PORTRETE

N A E

Lac și baltă
De sudoare
Cu lighianul
La picioare,
Nae
Lae
Bălălaie
Se sucește,
Se 'nvârtește,
Amețește,
Ca să scrie
Un articol de ziar.
Fulminant
Abracabant,
Praf să facă
(Nae, Lae
Bălălae
Nu se joacă)
Mapamondul
Si să pună sub papuc
Pe toți Imecs-i din Ciuc,
Plus partidul liberal!...
Nae-i groaznic canibal!...
Numai, să vedeți poveste,
Curat, vere, o dracie,
Cum n'a fost și n'o să fie
Când ideile îi... vin,
Nae nu are hârție,
Si când hârție,
Nae găsește

Inspirația-i de geniu
Într-o clipă-l părăsește.

Ei Nae, Naită,
Ce vrei nu-i ușor!
Văzut-ai bădiță,
Găină în... zbor?...

Să fie un semn de bun augur, banchetului organizat de Dl Gr. Filipescu, în cinstea Dlui Iuliu Maniu, banchet unde a fost sărbătorit nu fostul de șef de partid I. Maniu, ci omul de ținută, omul care nu știe să-și prostitueze conștiința, omul care ascunde în adâncurile sale o forță sufletească covârșitoare?...

Să fie un semn de destindere a raporturilor dintre partide, fără care opera de relacere a țării nu se poate înfăptui?

Ar fi... începutul unei Români noi!...

Să se pună frâu speculei

Se știe că în antichitate, Mercur, zeul Comerțului, era în aceleași timp și protectorul hoților, ceiace însemnează mai pe... românește că, între unii și alții sunt multe puncte comune.

Deosebirea dintre ei e că, în vreme ce hoțul, mai... ticălos, are curajul faptei sale și-ți golește buzunarul fără multe ploconeli și formalități, negustorul te jefuește la adăpostul unei firme care prezintă aspectul celei mai perfecte onorabilități.

De sigur, spunând acestea nu ne gândim la majoritatea celor care trăesc din practicarea comerțului și care își câștigă cinstit existența, ci la câțiva paraziți, care au pus stăpânire pe piața orașului și care speculează populația cu o nerușinare fără pereche.

La unul din soișii negustori de zarzavaturi și fructe, de exemplu, care după ce a cumpărat Miercuri, 8 August, aproape întreaga cantitate de patlagele roșii după piața, cu prețul de 4 Lei kgr, cât se vânduseră de dimineață, la orele 11 a. m. le a pus în vânzare cu 6 Lei kgr.

Anul trecut, când am atras într'o

vreme atenția celor în drept, asupra speculei ce se face în localitate, cu legumele și zarzavaturile, ni s-a răspuns:

— Bine, dar ce să facem? Dacă îi „strângem” nișel, nu mai aduc nimic, și tot noi suferim.

Apoi, s'avem pardon! În primul rând chiar dacă n'ar aduce zarzavaturi o vreme, în cele din urmă tot ar renunța la aceasta, fiindcă nu s'ar putea lipsi de câștigul ce realizează de pe urma lor, chiar atunci când le vând cu prețuri mai omenești. Și apoi, e mai preferabil să ne lipsim câțva timp de ele, decât să ne lăsăm jefuiți ca în codru.

După unele svonuri, paraziții de care ne ocupăm, s-ar bucura de unele protecții care le dau posibilitatea de a și îngădui totul.

Fără să punem mult preț pe ele, ne marginim la constatarea de mai sus, în credința că se va lua măsuri de către autoritățile în drept, pentru stăvilirea răului.

Ploșnițele trebuie să dispară.

Flit.

Cum se călătorește pe unele linii din Ardeal

Pasagerii care călătoresc pe liniile Brașov—Petru Rareș—Galați, sau Răboeni—Petru Rareș—Brașov și care trebuie să schimbe trenurile în stația de legătură Petru Rareș, sunt nevoiți atunci când trenurile cu care călătoresc, înregistrează întârzieri mai mari de 10—15 minute, ceia ce se întâmplă aproape zilnic de vre-o lună, să rămână ore întregi și adesea câte-o noapte, în stația sus pomenită, pierzând legătura, de oarece trenurile cu cari urmează să-și continue drumul, nu binevoesc să aștepte trenurile întârziate.

E de neînțeles cum cei care iau astfel de dispozițiuni fără cap, nu se gândesc la neplăcerile pe care trebuie să le sufere de pe urma acetieia călătorii.

Evident, dacă pasagerii ar fi vinovați de întârzierile de care ne ocupăm, măsura ca trenurile de legătură să nu mai aștepte pe cele întârziate, ar fi explicabilă într'o oare care măsură.

Când însă responsabilitatea lor revine în întregime organelor căilor ferate, dispozițiunea în chestiune nu-și poate găsi nici o justificare firească.

Afară, bine înțeles, de cazul când cineva are interesul ca pasagerii să rămână cât mai mult în stațiunea Petru Rareș, unde în mod fatal sunt nevoiți să infunde restaurantul, care își închide sau deschide ușile după bunul plac al patronului și unde, după cum constată inginerul Barboian, dela însăși căile ferate, „serviciul se execută în condițiuni de completă lipsă de igienă”.

Placându-se se credem ca Direcțiunea Generală a C.F.R. nu va fi de acord cu dispozițiunea de care vorbim mai sus, o rugăm în același timp să cerceteze și plângerile din con-dica de reclamații a restaurantului.

Dar să nu se adreseze d-lui Șef al Stației Petru Rareș.

SCENE

dela demonstrația împotriva gazelor asfixiante

Vineri seara, când a avut loc demonstrația din localitate.

Lângă Banca Națională, un soldat, cu o mască de apărare pe față, face pe mortul în păpusoi.

Trec doi cetățeni.

— Da, ce face așa aci, și cu masca pe față — întreabă unul.

— Ce să facă, — îi răspunde celălalt — vrea să ne arăte la ce ne putem aștepta în caz de război, dela măștile noastre.

Câțiva gardiști ține din fluere de-și iau piuitul.

— Dar aștia ce vor să spună?

— Că există și ei în Ciuc!...

O vecină, înapoiindu-se din oraș acasă, tocmai când se dădea semnalul de alarmă, își găsește bărbatul cu nasul în... iea servitoarei.

— Nae, ce e porcăria asta?...

— Ce să fie, madam... Dacă n'am

mască, unde vrei să-mi ascund capul de gaze, la repezeală?...

Alt Nae — sunt atâți Nae în orașul nostru — vine pe trei poteci acasă, unde e luat la zor de jumătatea-i.

— Bine, păcătosule, așa se vine acasă: „afumat”?...

— Eu afumat, nevastă? Te nșeli, madam!...

— Cum mă nșeli, neisprăvitul? Dar nu vezi că deabia te mai ții pe picioare de amețit ce ești!

— Iar, pardon madam... Unde vezi că sunt amețit?

Și apoi, la o adică, chiar așa de ar fi, ce-s eu de vină? Când e demonstrație de gaze, cum vrei, cu-coană, să nu te afumi oleacă și să nu amețești?! Hăc!

Citiți „Astra Ciucului”

INTREPREZISICI

Versuri fără pretenții și fără alazii.

Pe'nserate
Se'nălnește
Pe o șură,
Un cotoi
Cam... cască gură
Cu-o pisică
Frumusica
Și de soi. *

Cucerit
Fulgerător
De amor
Motănașul,
Miorlăind
Și pufnind
Topăe
Intr'un picior
Ca s-o... ducă...
S-o seducă...
Dar pisica
Înțeleaptă
Nu se lasă
Amețită,
Păcălită...
Și atunci
Catoiul nostru
Vehement,
Îi arată cu mândrie
Că un fel de argument
Funda lată,
De-un copil

La gātu-i sur,
Aninată:
„Utte, fată,
Ce mai zici,
Nu-i așa
Că sunt teribil,
Și-am lipici”?...

Dar pisica-i
Răde'n nas,
Să se'ntindă
Nu-i dă pas!
„Ai uitat că,
Deși mică,
Sunt pisică,
Nu femee
Să mă'ncânt
De o fundă
Sau cravată
Înflorată,
De o poză
Sau de o mână
Mănusată!
Evident,
Vreau un bărbat
Dar să fie
Un adevărat cotoi!
Nu ca tine
Maimuțoi?...

GERAR

(Nivose)

de I. Richepin

Ceru-i innorat;
Ca și pe pământ,
S aștern fulgi de nea
Pe inima mea.

In aerul trist
Frunza din copac
Cade de pe el;
Norocu-mi la fel.

Geru s'a ntețit,
Și-au plecat de-aci
Sturz și pietroșel;
Draga mea la fel!

Trad. de V.

Prefectura Județului Ciuc.
Serviciul Financiar.
M-Ciuc. la 14 Aug. 1934.
No. 10187—1934.

Publicație

Având în vedere că licitația finută la aceasta Prefectură în ziua de 8 Aug. 1834. pt. aprovizionarea pietrișului pe șosele jud. a rămas fără rezultat în conformitate cu art. 100 din legea asupra contabilității publice, se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 28 Aug. 1934, ora 5 p. m. se va ține o nouă licitație publică, cu oferte scrise și sigilate în sala de ședințe, mică a Prefecturii jud. Ciuc pentru:

I. Aprovizionarea a 205. m. c. pietriși și 440 m. c. piatră spartă pe șoseaua jud. Sâncraieni—Tg-secuilor klm. 10+400, 34+360. Tușnad—Cozmeni, klm. 0—2+100 și Casin—Imper—Iacobeni klm.: +400-11+320.

Valoarea lucrărilor după diviz este de Lei: 104.525, adică una sută patru mii și cinci sute și douăzeci și cinci Lei. Terenul de executare a lucrărilor este 60 de zile dela data semnării a contractului.

II. Aprovizionarea a 555 m. c., pietriș și 205 m. c. piatră spartă pe șoseaua jud. Sâncraieni—Tg. Secuilor klm. 1 8+900, Sânsimion kl. 0+300-4+325 și M-Ciuc—Misentea—Sânmartin kl. 0+600—18+500.

Valoarea lucrărilor după deviz este de Lei 74.795, adică șaptezeci patru

mii șapte sute nouăzeci și cinci.

Termenul de executarea lucrărilor este de 60 zile dela data semnării contractului.

Licitațiile se vor ține în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din L. C. P. reg. de funcționare al O. C. L. și normele generale publicate în Monitorul Oficial No. 127. din 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte în licitații, vor depune pe lângă ofertele se vor face numai în conformitate cu caetele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi de lucru între orele de serviciu la aceasta Prefectură și la serviciul Județean de drumuri

Garantiile provizorii nu se vor primi decât în recepțiile Casei de Depuneri și consemnațiuni sau administrațiilor Financiare.

Prefect Șeful serviciului
Dr. V. Oțetea Benkes
No. 451. Port. 1933.

Publicație de licitație

Subsemnatul Șef-Portarel de pe lângă Tribunalul M-Ciuc. public conform deciziei No. G. 958—193. a Judecătoriei de Ocol M-Ciuc, în favoarea reclamantului Benedek Ioan lui Andrei repr. prin avocat Dr. Fejér Mihail pentru încassarea creanței de 3077 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 28. luna Aug. anul 1934. orele p. m. la fața locului în com. Tușnad-sat unde se vor vinde prin licitațiune publică 1. cal murg. 1. scroafă neagră, 1 vacă neagră, 1 vacă roșcată, 1 car prețuite în 4000 Lei. În lipsa de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de strigare. M-Ciuc. la 24. Iulie 1934.

Portărel-șef. Mihalache.
No. 2201—1931 port.

Publicație de licitație.

Subsemnatul Șef-portărel, de pe lângă Tribunalul M-Ciuc public conform deciziei No. G. 5623—1931 a judecătoriei de ocol M-Ciuc. în favoarea reclamantului Gustav Olteanu pentru în cassarea creanței de 5894 lei. și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 22 luna Aug. anul 1934 orele 4 p. m. la fața locului în com. Frumoasa unde se vor vinde prin licitațiune publică: 1. Cassa de fier pentru bani și 1. cassa de fier pentru cărți, prețuite în 10000 Lei.

În lipsa de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de strigare. M-Ciuc. la 4. Aug. 1931.

șef-portărel Mihalache.